

Suvestinė redakcija nuo 2009-04-19 iki 2009-06-23

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [41-1560](#), i. k. 1072330ISAK003D-151

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

Į S A K Y M A S

DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONIŲ „IŠMOKOS ŪKININKAMS VIETOVĖSE, KURIOSE YRA KLIŪČIŲ, IŠSKYRUS KALNUOTAS VIETOVES“, „NATURA 2000 IŠMOKOS IR SU DIREKTYVA 2000/60/EB SUSIJUSIOS IŠMOKOS“ IR „NATURA 2000 IŠMOKOS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2007 m. balandžio 6 d. Nr. 3D-151

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 (Žin., 1998, Nr. [83-2327](#); 2008, Nr. [46-1732](#)), 6.1 ir 6.2 punktais bei atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽ ŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. vasario 14 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 146/2008 (OL 2008 L 46, p. 1), ir 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos Reglamente (EB) Nr. 1974/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽ ŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. lapkričio 27 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1175/2008 (OL 2008 L 318, p. 6), nuostatas ir siekdamas pateisinti teisėtus asmenų, ūkininkaujančių vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietoves, Natura 2000 vietovėse, lūkesčius ir efektyviai panaudoti EŽ ŪFKP lėšas:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

tvirtinu Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonių „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“, „Natura 2000 išmokos ir su Direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“ ir „Natura 2000 išmokos“ įgyvendinimo taisykles (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĖ

KAZIMIRA DANUTĖ PRUNSKIENĖ

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

2007-03-23 raštu Nr. (1.16-0203-5K-0708781)-6K-0703320

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-151

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONIŲ
„IŠMOKOS ŪKININKAMS VIETOVĖSE, KURIOSE YRA KLIŪČIŲ, IŠSKYRUS
KALNUOTAS VIETOVES“, „NATURA 2000 IŠMOKOS IR SU DIREKTYVA 2000/60/EB
SUSIJUSIOS IŠMOKOS“ IR „NATURA 2000 IŠMOKOS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonių „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“, „Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“ ir „Natura 2000 išmokos“ įgyvendinimo taisyklių (toliau – taisyklės) tikslas – detalizuoti paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones „Išmokos ūkininkams vietovėse kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“ (Mažiau palankios ūkininkauti vietovės)“ (toliau – MPŪV), „Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos (Parama Natura 2000 vietovėse žemės ūkio paskirties žemėje) (toliau – Natura 2000 žemės ūkyje) ir „Natura 2000 išmokos (Parama Natura 2000 miškų teritorijose)“ (toliau – Natura 2000 miškų ūkyje) įgyvendinimo tvarką.

2. Kompensacinių išmokų pagal šias priemones mokėjimo tikslai:

2.1. MPŪV:

2.1.1. išsaugoti kraštovaizdį bei palaikyti gyvybingą kaimo bendruomenę MPŪV;

2.1.2. užtikrinti subalansuotą žemės ūkio paskirties žemės naudojimą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

2.1.3. paremti pagal šią priemonę fizinius ir juridinius asmenis, ūkininkaujančius MPŪV;

2.2. Natura 2000 žemės ūkyje ir Natura 2000 miškų ūkyje:

2.2.1. kompensuoti atitinkamose vietovėse dėl sunkumų, atsiradusių įgyvendinant 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvą Nr. 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 1 tomas, p. 98) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos Direktyva 2006/105/EB (OL 2006 L 363, p. 368), 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvą Nr. 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 2 tomas, p. 102) su paskutiniais pakeitimais, padarytais direktyva 2006/105/EB, ir 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą Nr. 2000/60/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 5 tomas, p. 275) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2001 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 2455/2001/EB (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 6 tomas, p. 358), asmenų patirtas išlaidas ir prarastas pajamas, taip prisidedant prie gyvenimo kokybės kaime gerinimo bei vietos gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo didinimo;

2.2.2. įgyvendinti aplinkosauginius reikalavimus Natura 2000 teritorijose, siekiant apsaugoti laukinius paukščius, natūralias ir saugomų augalų bei gyvūnų rūšių buveines;

2.2.3. paremti Natura 2000 teritorijų žemės ūkio valdų valdytojus (Natura 2000 žemės ūkyje) bei privačių miškų savininkus ar jų asociacijas (Natura 2000 miškų ūkyje).

3. Pagrindinės šiose taisyklėse vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai:

Centras – VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras.

Deklaruotas laukas – paraiškoje nurodytas žemės ūkio naudmenų ar pasėlių laukas arba miško sklypas.

Deklaruotas plotas – paramos paraiškoje nurodytų žemės ūkio naudmenų ar pasėlių laukų

arba miško sklypų, už kuriuos pareiškėjas prašo išmokų, plotų suma.

Duomenų neatitiktis – pateiktų duomenų neatitikimas tikrovės, kai jų nepataisius negalima tinkamai administruoti paramos, apskaičiuoti paramos sumos.

Ilgalaikė sankcija – išmokos dydžio sumažinimas, papildantis einamaisiais kalendoriniais metais pareiškėjui taikomą sankciją ir galiojantis trejus kalendorinius metus nuo kalendorinių metų, kuriais buvo nustatytas pažeidimas. Ilgalaikė sankcija apskaičiuojama pagal paramos paraiškoje deklaruoto ploto ir faktiškai nustatyto remiamo ploto skirtumą ir trejus metus išskaičiuojama iš paramos išmokų, skiriamų pagal bet kurią iš reglamente (EB) Nr. 1698/2005 arba reglamente (EB) Nr. 73/2009 nurodytų paramos priemonių.

Įsipareigojimų perdavimas – įsipareigojimų ūkininkauti mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse perleidimas vieno žemės ūkio veiklos subjekto kitam žemės ūkio veiklos subjektui.

KDTS – Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kontrolės departamento teritorinis skyrius.

Kontrolinis žemės sklypas – vientisas žemės plotas, ribojamas natūralių gamtinių ir dirbtinių objektų (upių vagų, miško masių, kelių, pastatų ir pan.), turintis jam būdingų gamtinių savybių, vyraujančią dangos tipą, ūkinio naudojimo ypatumus ir kuriam suteiktas unikalus atpažinties kodas kontrolinių žemės sklypų duomenų bazėje.

Neteisingas deklaravimas – didesnio žemės ūkio, miško naudmenų ar pasėlių ploto, negu pareiškėjas valdo ar jame užsiima žemės ūkio veikla, deklaravimas.

Nuotolinė patikra – žemės ūkio naudmenų ar pasėlių patikra, atliekama pagal palydovinę nuotrauką.

Paramos paraiška (toliau – paraiška) – nustatytos formos dokumentas, kurį turi užpildyti ir pateikti pareiškėjas, siekiantis gauti paramą.

Paramos gavėjas – pareiškėjas, kuris atitinka visus priemonės reikalavimus paramai gauti ir kuriam išmokama parama.

Pareiškėjas – fizinis ar juridinis asmuo, nustatyta tvarka pateikęs paraišką paramai gauti.

Patikra – fizinis ir (arba) administracinis pareiškėjo ir (ar) paramos gavėjo pateiktų dokumentų ir duomenų patikrinimas.

Remiama grupė – plotas, už kurį mokama vienodo dydžio kompensacinė išmoka už hektarą.

Sankcija – pareiškėjui ar paramos gavėjui taikomas paramos dydžio sumažinimas, paramos teikimo nutraukimas, reikalavimas grąžinti visą ar dalį išmokėtos paramos, apribojimo teikti paraiškas nustatymas ir (arba) kitos poveikio priemonės, dėl su gauta arba prašoma parama susijusių įsipareigojimų nevykdymo ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymo.

STIS – Supaprastintų tiesioginių išmokų informacinė sistema.

Tyčinis neteisingas deklaravimas – atvejai, kai pareiškėjas deklaravo plotą, kuriame neužsiima žemės ūkio veikla, arba prašo išmokų už akivaizdžiai apleistas, nedirbamas ir neprižiūrimas (apaugusias medžiais, krūmais) žemės ūkio naudmenas. Šiais atvejais tyčiniu neteisingu deklaravimu laikoma, kai žemės ūkio naudmenos, pasėliai ar miškas neteisingai deklaruoti visame deklaruotame lauko plote ir kai bendras neteisingai deklaruotų laukų plotas sudaro daugiau kaip 10 proc. paramos paraiškoje deklaruoto ploto. Taip pat tyčiniu neteisingu deklaravimu laikoma, kai pareiškėjas vietoj ganyklų arba pievų (iki 5 metų) ar daugiamečių ganyklų arba pievų (5 metų ir daugiau) deklaravo ariamąją žemę arba atvirkščiai.

Žemėlapio fragmentas – iš kontrolinių žemės sklypų duomenų bazės pasirinkta nustatytos formos žemėlapio dalis, kurioje pareiškėjas pažymi deklaruojamų laukų ribas.

Žemės ūkio valdos perdavimas – žemės ūkio valdos pardavimas, išnuomojimas ar bet kokia kita perdavimo naudoti vieno žemės ūkio veiklos subjekto ar jų grupės kitam žemės ūkio veiklos subjektui ar jų grupei forma.

Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymas (Žin., 1999, Nr. [43-1358](#); 2002, Nr. 123-5537), Lietuvos

Respublikos žemės ūkio bendrovių įstatymas (Žin., 1991, Nr. [13-328](#); 2001, Nr. 45-1574) ir Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymas (Žin., 1993, Nr. [20-488](#); 2002, Nr. 57-2296).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

II. PAREIŠKĖJŲ TINKAMUMO KRITERIJAI

4. Pareiškėjai pagal šias priemones gali būti ūkininkai, žemės ūkio bendrovės, kooperatinės bendrovės (kooperatyvai), asociacijos, miškų savininkai ar kiti žemės ūkio veiklos subjektai (toliau – žemės ūkio veiklos subjektai), atitinkantys šių taisyklių 5 punkte keliamus reikalavimus.

5. Kompensacinės išmokos mokamos pareiškėjams, kurie atitinka šiuos reikalavimus:

5.1. žemės ūkio valda (toliau – valda) arba jos dalis turi būti mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje arba patekti į *Natura 2000* teritoriją. Mažiau palankių ūkininkauti vietovių nustatymo tvarka ir mažiau palankios ūkininkauti vietovės yra patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D-72 (Žin., 2004, Nr. [34-1111](#)). *Natura 2000* teritorijos, kuriose ūkininkaujantiems pareiškėjams išmokamos kompensacinės išmokos, yra skelbiamos Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos tinklalapyje www.vstt.lt;

5.2. pareiškėjo valda turi būti įregistruota Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre ir jos duomenys atnaujinti Tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus administravimo bei kontrolės 2009 m. taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. 3D-188 (Žin., 2009, Nr. [34-1318](#)) (toliau – Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės 2009 m. taisyklės), nurodytais terminais;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, Žin., 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

5.3. pareiškėjai (juridiniai asmenys) privalo neturėti įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui;

5.4. pareiškėjas privalo laikytis kompleksinės paramos reikalavimų, kurie apima Valdymo reikalavimus ir augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimus, patvirtintus atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu, ir Geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės žemės ūkio naudmenoms reikalavimų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 3D-327 (Žin., 2007, Nr. [78-3157](#));

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

5.5. pagal priemonę MPŪV:

5.5.1. pareiškėjas privalo deklaruoti žemės ūkio naudmenas ir pasėlius;

5.5.2. valdos dydis mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje, už kurį mokamos išmokos, turi būti ne mažesnis kaip 1 ha žemės ūkio naudmenų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

5.5.3. laukas, už kurį prašoma paramos, turi būti pažymėtas aiškiais ribomis, vadovaujantis Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės 2009 m. taisyklių nuostatomis;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, Žin., 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

5.5.4. *Neteko galios nuo 2009-04-19*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2007-11-12, *Žin.*, 2007, Nr. 118-4849 (2007-11-17), i. k. 1072330ISAK003D-500

5.5.5. pareiškėjas įsipareigoja ūkininkauti ar užsiimti žemės ūkio veikla mažiausiai 5 metus nuo pirmos gautos išmokos pagal priemonę;

5.5.6. pareiškėjas, turintis pievas ir ganyklas (deklaruotas pagal Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės 2009 m. taisyklių nuostatas), privalo konkrečioje valdos dalyje atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

5.5.6.1. gaminti prekinę žemės ūkio produkciją iš pievų ar ganyklų ir pateikti šios produkcijos (išskyrus gaunamos iš priede nurodytų gyvulių) realizavimo ne mažiau kaip už 250 Lt/ha dokumentus. Žemės ūkio produkcijos pardavimas įforminamas išrašant apskaitos dokumentus: sąskaitą faktūrą arba PVM sąskaitą faktūrą. PVM sąskaita faktūra išrašoma, jei pardavėjas yra PVM mokėtojas. Produkcijos mokėjimo faktui pagrįsti kartu su sąskaitomis faktūromis ar/ir PVM sąskaitomis faktūromis pateikiami apmokėjimą patvirtinantys, t. y. pinigų apskaitos dokumentai: kasos pajamų orderiai ar grynųjų pinigų priėmimo kvitai, arba kasos aparato kvitai, arba (jei tarpusavio atsiskaitymas vyksta ne grynaisiais pinigais) mokėjimo nurodymai (mokėjimo pavedimai). Šie dokumentai turi būti saugomi visą įsipareigojimų laikotarpį;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

5.5.6.2. turėti priede pateikiamų bent 0,2 SG/ha pievose ir ganyklose (pagal Ūkinių gyvūnų registre esančius duomenis paraiškos pateikimo metų liepos 1 dieną);

5.5.6.3. 1/3 pareiškėjo deklaruotų žemės ūkio naudmenų struktūros turi sudaryti dirbama žemė (t. y. ariama arba bearimine technologija apsėta žemė);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, *Žin.*, 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

5.6. pagal priemonę *Natura 2000* žemės ūkyje:

5.6.1. pareiškėjas privalo deklaruoti žemės ūkio naudmenas ir pasėlius;

5.6.2. pareiškėjo valdos dydis *Natura 2000* teritorijoje, kuriam taikomi papildomi 5.6.5 punkte nurodyti veiklos apribojimai, turi būti ne mažesnis kaip 1 ha žemės ūkio naudmenų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

5.6.3. laukas, už kurį prašoma paramos, turi būti pažymėtas aiškiomis ribomis, vadovaujantis Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės 2009 m. taisyklių nuostatomis;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, *Žin.*, 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

5.6.4. *Neteko galios nuo 2009-04-19*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2007-11-12, *Žin.*, 2007, Nr. 118-4849 (2007-11-17), i. k. 1072330ISAK003D-500

5.6.5. pareiškėjas privalo laikytis papildomų apribojimų, nustatytų Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d.

nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#)), bei saugomos teritorijos nuostatuose ar tvarkymo plane (Natura 2000 teritorijų, kuriose yra taikomi tokie veiklos apribojimai, sąrašas ir nuorodos į susijusius teisės aktus skelbiami Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos tinklalapyje www.vstt.lt):

- 5.6.5.1. draudžiama suarti pievas ar persėti jas kultūrinėmis žolėmis;
- 5.6.5.2. draudžiama sausinti ar kitaip keisti hidrologinį režimą;
- 5.6.5.3. ribojamas ganomųjų gyvulių skaičius 1 ha ganyklos iki 1 SG;
- 5.6.5.4. anksčiausia pievų šienavimo data yra birželio 15 d., konkreti šienavimo pradžios data yra nustatyta saugomos teritorijos nuostatuose ar tvarkymo plane;
- 5.6.5.5. draudžiama naudoti trąšas, pesticidus ar kalkinti žemės ūkio naudmenas

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2007-11-12, Žin., 2007, Nr. 118-4849 (2007-11-17), i. k. 1072330ISAK003D-500

5.7. pagal priemonę *Natura 2000* miškų ūkyje:

5.7.1. pareiškėjo miško valdos dydis *Natura 2000* teritorijoje, kuriam taikomi 5.7.3 punkte nurodyti papildomi specifiniai draudimai ar apribojimai, turi būti ne mažesnis kaip 0,5 ha miško naudmenų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

5.7.2. pareiškėjas turi būti privataus miško savininkas arba jų asociacija, tvarkantis miško teritoriją laikydamasis bendrųjų reikalavimų ir papildomų specifinių apribojimų, nustatytų teisės aktuose (saugomos teritorijos individualiuose nuostatuose arba reglamente) arba saugomų teritorijų tvarkymo plane;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2007-11-12, Žin., 2007, Nr. 118-4849 (2007-11-17), i. k. 1072330ISAK003D-500

5.7.3. pareiškėjas turi turėti parengtą ir patvirtintą miško valdos miškotvarkos projektą (arba projektą, pakoreguotą pagal saugomoje teritorijoje nustatytus veiklos apribojimus ir režimą), kuriame nurodyti ūkinės veiklos apribojimai, sklypai ir plotas, kuriame jie taikomi, ir pateikti saugomos teritorijos direkcijos pažymą apie valdoje nustatytus veiklos apribojimus:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2007-11-12, Žin., 2007, Nr. 118-4849 (2007-11-17), i. k. 1072330ISAK003D-500

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

5.7.3.1. uždrausta vykdyti pagrindinius miško kirtimus medyne, kuris yra pasiekęs IV miškų grupės miškams taikomą kirtimų amžių (nurodytą Pagrindinių miško kirtimų taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. kovo 5 d. įsakymu Nr. 73 (Žin., 1999, Nr. [29-844](#); 2004, Nr. [10-284](#)) 6 punkte pateiktoje lentelėje), arba pagrindiniai kirtimai tokiam medyne yra atidėti vėlesniam laikui;

5.7.3.2. leidžiami pagrindiniai miško kirtimai, tačiau jie turi būti vykdomi neplynaisiais kirtimais;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

5.7.3.3. plynose pagrindinių miško kirtimų biržėse turi būti paliekamas papildomas skaičius neiškirstų žalių medžių;

5.7.3.4. sanitariniais kirtimais retinimo amžių (nurodytą Miško ugdymo kirtimų taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 669 (Žin., 2004, Nr. [25-778](#)) 5 punkte pateiktoje 1 lentelėje), pasiekusiuose ir vyresniuose medynuose negali būti iškertami visi džiūstantys ar išdžiūvę medžiai.

5.7.4. pareiškėjas tik tada gali kreiptis paramos dėl apribojimų, numatytų 5.7.3.2 ir 5.7.3.3 punktuose, jei retinimai arba kirtimai saugomose teritorijose, atlikti laikantis nustatytų apribojimų,

buvo vykdomi po 2004 m. gegužės 1 d. Kai kreipiamasi paramos dėl apribojimų, numatytų 5.7.3.2 punkte, pareiškėjas privalo turėti ir institucijai, išduodančiai pažymą dėl apribojimų, pateikti leidimą kirsti mišką, kuriame būtų nurodyta, kad leidžiama vykdyti pirmąjį pagrindinį neplynąjį kirtimą;

Papildyta punktu:

Nr. [3D-500](#), 2007-11-12, Žin., 2007, Nr. 118-4849 (2007-11-17), i. k. 1072330ISAK003D-500

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

5.7.5. *Natura 2000* miško plotas, už kurį prašoma paramos, turi būti pažymėtas aiškiai vienas nuo kito matomais riboženkliais (tai gali būti mediniai, metaliniai stulpeliai arba medžiai, pažymėti ryškios medžiagos juostomis ar dažais). *Natura 2000* miško ploto skiriamąja riba taip pat gali būti keliukas.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-500](#), 2007-11-12, Žin., 2007, Nr. 118-4849 (2007-11-17), i. k. 1072330ISAK003D-500

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

6. Pareiškėjams pagal priemones MPŪV, *Natura 2000* žemės ūkyje parama neteikiama, jei jie yra perleidėjai pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, Žin., 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

7. Kai pareiškėjas/paramos gavėjas pagal priemonę MPŪV tampa paramos gavėju pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ kaip ūkio perleidėjas (toliau – perleidėjas), ir jo išpareigojimus pagal priemonę MPŪV perima jo ūkio perėmėjas (toliau – perėmėjas), parama pagal pastarąją priemonę teikiama šiam ūkio perėmėjui, kuris turi pateikti paraišką pagal priemonę MPŪV. Jei paraiškų rinkimo terminas pagal priemonę MPŪV pasibaigęs, tuomet perleidėjas turi pateikti Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) pranešimą apie valdos perdavimą.

8. Jei paramos gavėjas pagal priemonę MPŪV dalyvauja priemonėje „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“, tačiau neturi perėmėjo arba perėmėjas neprisiima išpareigojimų, tuomet, patvirtinus jo paraišką pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“, jis turi grąžinti visą gautą paramą pagal priemonę MPŪV ir tik tuomet jam bus suteikta parama pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“.

9. Pareiškėjui pateikus paraišką tiek pagal priemonę MPŪV, tiek pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“, paraiškoje pagal pastarąją priemonę jis turi pažymėti, kad atsisako paramos pagal priemonę MPŪV, jei jam bus skirta parama pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“. Jei parama pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ jam nebus skirta, tuomet jis, pateikęs rašytinį prašymą Agentūrai, grąžinamas į paramos gavėjų pagal priemonę MPŪV sąrašą;

10. Pareiškėjai, siekiantys paramos pagal priemonę:

10.1. MPŪV, negali gauti už tą patį plotą pagal priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programos „Kraštovaizdžio tvarkymas“ veiklos sritis „Natūralių ir pusiau natūralių pievų tvarkymas“ ir „Šlapynių tvarkymas“;

10.2. *Natura 2000* žemės ūkyje, negali prašyti paramos tai pačiai teritorijai pagal priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programos „Kraštovaizdžio tvarkymas“ veiklos sritis „Natūralių ir pusiau natūralių pievų tvarkymas“, „Šlapynių tvarkymas“, „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamoje žemėje“, „Vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos tvarkymas pievose“, „Melioracijos griovių tvarkymas“ ir programą „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“, taip pat nacionalinių kompensacijų dėl veiklos apribojimų nacionalinėse saugomose teritorijose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, *Žin.*, 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

11. Pareiškėjai, gaunantys paramą pagal priemonę *Natura 2000* miškų ūkyje, už tuos pačius plotus negali gauti paramos pagal priemonę „Miškų aplinkosaugos išmokos“.

12. Parama pagal priemonę *Natura 2000* žemės ūkyje už žemės ūkio naudmenų plotus, kuriuose iš šių Taisyklių 5.6.5 punkte išvardytų draudimų taikomas tik vienintelis draudimas, neleidžiantis sausinti ar kitaip keisti hidrologinį režimą, teikiama tik tuo atveju, jeigu žemės ūkio naudmenų plotuose nėra anksčiau įrengtų sausinimo sistemų.

III. PARAIŠKŲ TEIKIMO IR ADMINISTRAVIMO PROCEDŪROS

13. Pareiškėjas:

13.1. pasėlių, žemės ūkio ar miško naudmenų plotus įbraižo kontrolinių žemės sklypų žemėlapiu fragmentuose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. kovo 18 d. įsakymo Nr. 3D-172 „Dėl žemės ūkio naudmenų, pasėlių ir kitų laukų ribų įbraižymo žemėlapiuose 2009 metais taisyklių“ (*Žin.*, 2009, Nr. [32-1253](#)) nustatyta tvarka;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

13.2. pagal valdos centro įregistravimo vietą pateikia seniūnijoje dirbantiems savivaldybės darbuotojams (toliau – seniūnijos darbuotojas) žemėlapiu fragmentus su juose pažymėtomis laukų ribomis ir/arba įbraižytais miškų plotais bei laisvos formos dokumentą, kuriame nurodo žemės ūkio naudmenų ir pasėlių laukus bei miško plotus, už kuriuos prašo paramos pagal vieną ar kelias iš šių priemonių: MPŪV, *Natura 2000* žemės ūkyje ir *Natura 2000* miškų ūkyje;

13.3. seniūnijos darbuotojui atspausdinus paraišką, užpildytą pagal pareiškėjo pateiktus duomenis (paraiškos forma ir pildymo instrukcija pateikiama pagal Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės 2009 m. taisyklių 1 ir 2 priedus), bei priedą prie paraiškos „Pareiškėjo įsipareigojimai pagal paramos priemonę „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves (mažiau palankios ūkininkauti vietovės)“, „Pareiškėjo įsipareigojimai pagal paramos priemonę „*Natura 2000* išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos (parama *Natura 2000* vietovėse žemės ūkio paskirties žemėje)“ arba „Pareiškėjo įsipareigojimai pagal paramos priemonę „*Natura 2000* išmokos (parama *Natura 2000* miškų teritorijose)“ (priklausomai nuo to, kokioje priemonėje dalyvauja pareiškėjas), patikrina paraiškos duomenų suvedimą ir patvirtina jų teisingumą savo parašu. Pareiškėjui parašu patvirtinus paraiškos duomenų teisingumą, paraiška laikoma pateikta;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, *Žin.*, 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

13.4. pirmą kartą teikdamas paraišką gauti paramą už žemės ūkio naudmenas pagal priemonę *Natura 2000* žemės ūkyje, pateikia ūkio schemą su informacija apie pievų ir ganyklų, hidrologinių objektų išdėstymą bei hidrologines sąlygas (Ūkio schemos apie pievų ir ganyklų, hidrologinių objektų išdėstymą ir hidrologines sąlygas rengimo taisyklės tvirtinamos atskiru Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu). Vėlesniais metais kartu su paraiška pateikiama šios schemos kopija;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

13.5. pretenduojantis gauti paramą pagal priemonę *Natura 2000* miškų ūkyje turi pateikti pažymą, išduotą saugomos teritorijos direkcijos, kurioje nurodyta, ar naudojamoje valdoje jo veiklai

yra taikomi 5.7.3 punkte nurodyti draudimai ir apribojimai (jei taikomas bent vienas);

13.6. dalyvaujantis priemonėje MPŪV, prekinės žemės ūkio produkcijos realizavimo dokumentų kopijas, patvirtintas seniūno, seniūnijos žemės ūkio skyriaus specialisto ar Agentūros darbuotojo parašais, patvirtinančiais šių dokumentų nuorašų ar jų išrašų tikrumą, Agentūrai pateikia ne vėliau kaip ateinančių metų balandžio 15 d.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-500](#), 2007-11-12, *Žin.*, 2007, Nr. 118-4849 (2007-11-17), i. k. 1072330ISAK003D-500

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, *Žin.*, 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

14. Paraiškų surinkimo terminą tvirtina Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija. Terminas, iki kurio priimamos pavėluotai pateiktos paraiškos, nurodomas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu kiekvienais metais tvirtinamose Tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus administravimo ir kontrolės taisyklėse.

15. Priemonės administruoja Agentūra pagal Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintus administravimo procedūrų aprašus.

16. Žemės valdymo faktą patvirtinančių dokumentų iš žemės ūkio veiklos subjektų Agentūra ir KDTS gali reikalauti šiais atvejais:

16.1. kai patikros metu nustatoma, kad du ar daugiau subjektų deklaravo tą patį žemės ūkio naudmenų, miško ar pasėlių plotą. Parama mokama pareiškėjui, užsiimančiam žemės ar miškų ūkio veikla deklaruotame plote ir turinčiam žemės valdymo teisę (nuosavybės, nuomos ar kt. pagrindais) patvirtinančius dokumentus. Žemės nuomos ar panaudos sutartis (jei žemė valdoma nuomos ar panaudos sutarties pagrindu) turi būti įregistruota viešajame registre Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Žemės ūkio veikla įrodoma pagal turimus gyvulių ženklavimo, žemės ūkio produkcijos realizavimo, seniūnijos išduotą pažymą bei kitus dokumentus, patvirtinančius minėtos veiklos faktą. Miškų ūkio veiklą įrodo pateikiami miško ruošos ir malkų gamybos realizavimo bei kiti dokumentai, patvirtinantys faktą. Už plotus, kuriuose pareiškėjas neužsiėmė žemės ūkio veikla, taikomos nuostatos dėl tyčinio neteisingo deklaravimo;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

16.2. kai patikros metu dalyvauja pats pareiškėjas arba jo atstovas ir nurodo kitoje vietoje esantį deklaruotą ir patikrai atrinktą lauką ar miško plotą, kurio koordinatės neatitinka įbraižymo žemėlapyje, pateiktame kartu su paraiška;

Papildyta punktu:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

16.3. kai aptinkama neatitikčių arba netikslumų paraiškos administravimo metu.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

17. Savivaldybės (seniūnijos) vykdo Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės 2009 m. taisyklėse nurodytas funkcijas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, *Žin.*, 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

18. Seniūnijos darbuotojas vykdo Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės 2009 m. taisyklėse nurodytas funkcijas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, *Žin.*, 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

19. Pasikeitus deklaruotiems duomenims po paraiškos pateikimo, pareiškėjas iki paraiškų pateikimo termino pabaigos savivaldybei (seniūnijai) gali pateikti prašymą pakeisti paraiškos duomenis arba pateikti naujai užpildytą paraišką. Agentūra administruoja tik vėliausiai pateiktą paraišką ir jos duomenų pagrindu apskaičiuoja pareiškėjui priklausančią paramos sumą.

Pareiškėjas laikotarpiu nuo paraiškos pateikimo iki paramos gavimo dienos gali atsisakyti paramos už tam tikrus laukus, miško plotus, priemones ar pagal visą paraišką, tačiau tik tuo atveju, jei nebuvo informuotas apie Agentūros planuojamą patikrą vietoje arba paraiškoje aptiktas klaidas. Pareiškėjas gali pakeisti paraiškos duomenis, kurie nedaro įtakos paramos dydžiui (kontaktinis adresas, banko sąskaitos Nr. ir kt.) nuo paraiškos pateikimo iki lėšų pervedimo pareiškėjui dienos.

20. Centras vykdo Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės 2009 m. taisyklėse nurodytas funkcijas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, *Žin.*, 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

21. Agentūra teikia savivaldybėms bei pareiškėjams informaciją apie priemones MPŪV, *Natura 2000* žemės ūkyje ir *Natura 2000* miškų ūkyje, o duomenis teikia savivaldybėms, Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. Teisės aktų nustatytais terminais ir tvarka teikia ataskaitas Europos Komisijai, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) ir Europos Audito Rūmams bei ataskaitas jų pareikalavusioms institucijoms ir vykdo kitas Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės 2009 m. taisyklėse nurodytas funkcijas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, *Žin.*, 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

22. Pareiškėjai patikrai vietoje atrenkami atsitiktinės atrankos bei rizikos analizės būdu. Esant reikalui, gali būti skiriamos užsakomosios patikros.

23. Centras:

23.1. savivaldybėms paprašius (pareiškėjams deklaruojant žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus, esančius kitos savivaldybės teritorijoje), teikia kitų savivaldybių teritorijoje esančių kontrolinių žemės sklypų duomenis pagal seniūnijas (kontrolinių žemės sklypų Nr. ir plotai, ha), sudarydamas kontrolinių žemės sklypų sąrašus jų numerių didėjimo tvarka;

23.2. pagal poreikį teikia kitus turimus duomenis savivaldybėms;

23.3. atlieka nuotolinio deklaruotų plotų tikrinimo organizavimą bei vykdymą ir pateikia Agentūrai galutinius patikros rezultatus;

23.4. vykdo kitas Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės 2009 m. taisyklėse nurodytas funkcijas.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

IV. PARAMOS DYDŽIO APSKAIČIAVIMAS

24. Paramos gavėjams mokama kompensacinė išmoka už mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse deklaruotus žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus bei į *Natura 2000* teritoriją patenkančią žemės ūkio ir miško naudmenų plotą, kuriame yra taikomas bent vienas 5.6.5 ir 5.7.3 punktuose nurodytas draudimas ar apribojimas. Paramos gavėjui, atitinkančiam tinkamumo kriterijus konkrečioje valdos dalyje, parama apskaičiuojama už tą valdos dalį (taikoma paramos gavėjams, turintiems pievų ir ganyklų).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-573](#), 2007-12-21, *Žin.*, 2007, Nr. 138-5685 (2007-12-29), i. k. 1072330ISAK003D-573

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

25. Kompensacinės išmokos paramos gavėjams išmokamos litais. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programoje nurodytos išmokos eurais turi būti perskaičiuojamos litais pagal Lietuvos banko nustatytą ir paskelbtą lito ir euro santykį.

26. Visos mažiau palankios ūkininkauti vietovės yra skirstomos į didelio nepalankumo ir mažo nepalankumo kategorijas. Didelio nepalankumo kategorijai priskiriamos Švenčionių, Molėtų, Zarasų, Ignalinos, Trakų, Varėnos rajonų savivaldybės. Mažo nepalankumo kategorijai priskiriamos savivaldybės, vietovės, atrinktos seniūnijų lygmeniu, bei vietovės su specifinėmis gamtinėmis kliūtimis, priskirtos prie mažiau palankių ūkininkauti vietovių, pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymą Nr. 3D-72 „Dėl mažiau palankių ūkininkauti vietovių“ (Žin., 2004, Nr. [34-1111](#)).

27. Kontroliniai žemės sklypai, kuriuose bent dalis ploto yra priskirta mažiau palankioms ūkininkauti vietovėms, priskiriami mažiau palankioms ūkininkauti vietovėms. Kontroliniai žemės sklypai, kuriuose yra ir didelio, ir mažo nepalankumo vietovių, priskiriami didelio nepalankumo vietovėms.

28. Pagal priemonę MPŪV iki 150 ha plotas remiamas 100 proc., nuo 151 ha iki 250 ha – 85 proc., nuo 251 ha iki 500 ha – 70 proc., nuo 501 ha – 50 proc. Apskaičiuojant remiamą MPŪV plotą, pirmiausia remiami didelio nepalankumo vietovėse esantys plotai, o tik vėliau – mažo nepalankumo. Ūkis negali būti skaidomas siekiant išvengti paramos apribojimų. Apskaičiuojant paramos sumą Agentūra atsižvelgs į 2007 metų paraiškoje nurodytus duomenis. Paramos suma suskaidžius ūkius dvejus metus negali viršyti už tą plotą 2007 metais išmokėtos paramos sumos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2007-11-12, Žin., 2007, Nr. 118-4849 (2007-11-17), i. k. 1072330ISAK003D-500

29. Paramos suma apskaičiuojama atitinkamai pagal nepalankumo kategorijas arba į *Natura 2000* teritoriją patenkančią plotą, kuriame yra taikomas bent vienas 5.6.5 ir 5.7.3 punktuose nurodytas papildomas draudimas ar apribojimas. Pareiškėjams neteisingai nurodžius valdos ar jos dalies buvimo mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje arba *Natura 2000* teritorijoje faktą, paramos suma apskaičiuojama pagal nustatytą faktą, tačiau sankcijos netaikomos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, Žin., 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

30. Viršijus kurios nors iš priemonių biudžete numatytas metines lėšas, išmoka gali būti proporcingai mažinama visiems paramos gavėjams, dalyvaujantiems atitinkamoje priemonėje.

V. SANKCIJŲ TAIKYMAS

31. Sankcijos:

31.1. jei nesilaikoma įsipareigojimo ūkininkauti mažiausiai 5 metus nuo pirmos gautos išmokos pagal priemonę MPŪV, pareiškėjas privalo grąžinti jam išmokėtą paramą pagal šią priemonę. Parama negrąžinama, kai paramos gavėjas, kuris ūkininkavo ar užsiėmė žemės ūkio veikla ne mažiau kaip 3 metus nuo pirmos gautos išmokos pagal priemonę MPŪV, galutinai nutraukia žemės ūkio veiklą arba kai paramos gavėjas perduoda visą ar dalį valdos kitam asmeniui tuo laikotarpiu, kuriuo galioja įsipareigojimas paramai gauti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2007-11-12, Žin., 2007, Nr. 118-4849 (2007-11-17), i. k. 1072330ISAK003D-500

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

31.2. dėl vėlavimo pateikti paraiškas:

31.2.1. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną apskaičiuota paramos suma mažinama 1 proc.;

31.2.2. pavėluotai pateikus prašymą dėl paraiškos duomenų keitimo, už kiekvieną pavėluotą

darbo dieną paramos suma už tą lauką, kurio duomenys keičiami, mažinama 1 proc.;

31.2.3. paraiška, pateikta praėjus 25 kalendorinėms dienoms po paskutinės paraiškų pateikimo dienos, nepriimama.

31.3. dėl neteisingo deklaravimo skaičiuojamos remiamos grupės lygiu:

31.3.1. kai deklaruotas plotas viršija faktinį nuo 3 iki 30 proc., einamaisiais metais parama pagal atitinkamą priemonę mokama už faktinį plotą, sumažintą dvigubu deklaruoto ir faktinio plotų skirtumo dydžiu;

31.3.2. kai deklaruotas plotas viršija faktinį daugiau nei 30 proc., einamaisiais metais parama pagal atitinkamą priemonę neteikiama;

31.3.3. kai deklaruotas plotas viršija faktinį daugiau nei 50 proc., pareiškėjui taikoma ilgalaikė sankcija;

31.3.4. kai nustatytas tyčinio neteisingo deklaravimo atvejis, pareiškėjui pagal atitinkamą priemonę parama einamaisiais metais neteikiama.

PASTABA. Atliekant ilgalaikių sankcijų išskaičiavimą, atsižvelgiama į pateiktų paraiškų pagal kitas Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones pateikimo datą ir mokėjimus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, Žin., 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

31.4. dėl nustatytų draudimų ar apribojimų, nurodytų 5.6.5 ir 5.7.3 punktuose nesilaikymo, parama einamaisiais metais neteikiama;

31.5. *Neteko galios nuo 2009-04-19*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2007-11-12, Žin., 2007, Nr. 118-4849 (2007-11-17), i. k. 1072330ISAK003D-500

31.6. *Neteko galios nuo 2009-04-19*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

31.7. Sankcijos dėl kompleksinės paramos reikalavimų nesilaikymo numatytos atskirame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakyme.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

32. Einamaisiais metais taikomų sankcijų suma negali viršyti 100 proc. mokėtinos paramos sumos.

33. Sankcijos netaikomos, jei nustatytų reikalavimų ir apribojimų nesilaikoma dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) atvejų.

VI. VALDOS PERDAVIMAS

34. Paramos gavėjui perdavus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre įregistruotas valdas, parama teikiama valdos perėmėjui tais atvejais, kai:

34.1. pakeičiamas valdos valdytojas – asmuo, ir valdos identifikavimo kodas nesikeičia;

34.2. išnuomojus ar pardavus sklypus ar sklypo dalis ir po to kito asmens vardu įregistravus valdą, perkeltant perleistus sklypus ar sklypo dalis į šią valdą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

35. Jei visa valda perduodama po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs paraišką, bet dar

neįvykdęs visų reikalavimų, nustatytų pagal priemones MPŪV, *Natura 2000* žemės ūkyje ir *Natura 2000* miškų ūkyje, valdos perdavėjui parama neskiriama. Tokiu atveju parama skiriama valdos perėmėjui, jei:

35.1. valdos perėmėjas po paraiškų surinkimo termino pabaigos iki lėšų pervedimo pareiškėjui dienos informuoja Agentūrą apie valdos perėmimą, pateikdamas pranešimą apie valdos perėmimą, prašymą skirti paramą bei valdos perėmimo faktą patvirtinančius dokumentus (žemės, kito nekilnojamojo turto pirkimo-pardavimo, nuomos, panaudos ar kt. sutarties kopiją, paveldėjimo teisės liudijimo kopiją ar pan.) savivaldybei (seniūnijai) pagal valdos registravimo vietą;

35.2. valdos perėmėjas prisiima atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų ir vykdyti reikalavimus, kurie kyla iš perdavėjo paraiškos pagal priemones MPŪV, *Natura 2000* žemės ūkyje ir/ar *Natura 2000* miškų ūkyje.

36. Valdos perėmėjas per 30 kalendorinių dienų nuo valdos perėmimo dienos privalo perduoti pasikeitusius valdos registravimo duomenis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registru.

37. Jei visa valda perduodama po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs paraišką ir yra įvykdęs visus reikalavimus, nustatytus pagal priemones MPŪV, *Natura 2000* žemės ūkyje ir/ar *Natura 2000* miškų ūkyje, jis turi informuoti Agentūrą apie valdos perdavimą (išskyrus valdos perdavėjo mirties atvejį, kuomet prisiimti atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų ir informuoti Agentūrą apie valdos perėmimą pagal 35.1 ir 35.2 punktuose nustatytus reikalavimus turi valdos perėmėjas).

38. Valdos perėmėjas prisiima atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų, kurie kyla iš perdavėjo paraiškos gauti paramą. Perėmėjas įsipareigojimų laikotarpiu neturi teisės dar kartą perduoti tos pačios valdos, išskyrus nenugalimos jėgos (*force majeure*) atvejus.

VII. ATSAKOMYBĖ

39. Už paraiškoje, žemėlapių fragmentuose bei kituose dokumentuose pateiktų duomenų teisingumą atsako juos pateikę pareiškėjai.

40. Už paraiškų bei kitų dokumentų priėmimą, patikrinimą, registravimą, duomenų įvedimą į informacinę sistemą bei perdavimą Centrai Agentūros nustatyta tvarka ir terminais atsakingos savivaldybės (seniūnijos).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

41. Už paraiškų bei kitų dokumentų registravimą STIS, patikrinimą, duomenų suvedimą, duomenų perkėlimą į STIS atsako Centras.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

42. Už administracinę patikrą, patikrą vietoje, paramos dydžio apskaičiavimą ir išmokėjimą paramos gavėjams, lėšų apskaitą, ataskaitų teikimą atsako Agentūra.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

43. Už nuotolinę patikrą bei jos rezultatų pateikimą Agentūrai, už patikrai atlikti reikalingos informacijos pateikimą Agentūrai atsako Centras.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

44. Pareiškėjai, gavę išmokas neteisėtai, arba asmenys, prisidėję prie neteisėtų išmokų gavimo (sąmoningai patvirtinę klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

VIII. SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS

45. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, nesutinkantis su Agentūros priimtais sprendimais ar veiksmais (neveikimu), turi teisę juos apskusti šiame skyriuje nustatyta tvarka.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

46. Agentūros konkrečių valstybės tarnautojų ir (arba) darbuotojų veiksmus (neveikimą) pareiškėjas gali apskusti Agentūros direktoriui per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius veiksmus (neveikimą).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

47. Agentūros direktoriaus sprendimai arba veiksmai (neveikimas) gali būti skundžiami Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, *Žin.*, 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

Papildyta skyriumi:

Nr. [3D-573](#), 2007-12-21, *Žin.*, 2007, Nr. 138-5685 (2007-12-29), i. k. 1072330ISAK003D-573

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonių „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“, „Natura 2000 išmokos ir su Direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“ ir „Natura 2000 išmokos“ įgyvendinimo taisyklių priedas
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. balandžio 10 d. įsakymo Nr. 3D-200 redakcija)

**SUTARTINIŲ GYVULIŲ (SG) RŪŠIS IR SKAIČIUS SIEKIANT GAUTI IŠMOKAS UŽ
PIEVAS IR GANYKLAS PAGAL PRIEMONĘ „IŠMOKOS ŪKININKAMS VIETOVĖSE,
KURIOSE YRA KLIŪČIŲ, IŠSKYRUS KALNUOTAS VIETOVES**

Gyvūnų rūšis	Vienas gyvūnas sudaro SG/ha
Karvės, buliai	1
Veršeliai iki 1 m.	0,25
Galvijai (prieauglis) nuo 1 iki 2 m	0,7
Taurieji elniai	0,2
Danieliai, dėmėtieji elniai	0,11
Bizonai, stumbrai	0,6
Avys, ožkos	0,07
Arkliai nuo 1 m.	1
Kumeliukai iki 1 m.	0,4
Triušiai (patinai ir patelės su prieaugliu iki atjunkymo)	0,025
Stručiai (suaugę gyvūnai)	0,4
Šinšilos	0,0014

Papildyta priedu:

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, Žin., 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

Pakeistas priedo pavadinimas:

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-500](#), 2007-11-12, Žin., 2007, Nr. 118-4849 (2007-11-17), i. k. 1072330ISAK003D-500

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. 3D-151 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonių "Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves", "Natura 2000 išmokos ir su Direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos" ir "Natura 2000 išmokos" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-573](#), 2007-12-21, Žin., 2007, Nr. 138-5685 (2007-12-29), i. k. 1072330ISAK003D-573

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. 3D-151 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonių "Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves", "Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/eb susijusios išmokos" ir "Natura 2000 išmokos" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-200](#), 2008-04-10, Žin., 2008, Nr. 42-1570 (2008-04-12), i. k. 1082330ISAK003D-200

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. 3D-151 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonių "Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves", "Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos" ir "Natura 2000 išmokos" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-255](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 43-1686 (2009-04-18), i. k. 1092330ISAK003D-255

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. 3D-151 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonių "Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves", "Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos" ir "Natura 2000 išmokos" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo